23 ta' Jannar, 1998

Imħallef:-

Onor. Vincent DeGaetano LL.D.

Il-Pulizija

versus

Andrew Bonnici

Arrest Illegali - Korruzzjoni ta' Minorenni - Reati dwar Oġġetti Pornografiċi - Offiża għall-Pudur jew għall-Morali

*Bl-espressjoni "offiża fuq il-persuna" (*bodily harm, *fit-test Ingliż) fil-paragrafu (ċ) ta' l-artikolu 87 tal-Kodiċi Kriminali, il-liġi qed tikkontempla offiża fis-sens ta' l-artikolu 214 tl-Kodiċi Kriminali, jiġifieri ħsara fil-ġisem jew fis-saħħa jew diżordni mentali. Is-sempliċi tokkament jew kuntatt fiżiku anke jekk dawn jipperturbaw il-psike ta' dak li jkun ma jammontawx per se għal offiża jew offiżi fuq il-persuna.*

*Biex l-akkwist jew żamma kkontemplat fl-artikolu 208 tal-Kodiċi Kriminali jkun punibbli, irid jirriżulta li l-materjal pornografiku jkun ġie akkwistat jew inżamm għall-wieħed mill-iskopijiet imsemmijin fl-istess artikolu, ċjoè għal qligħ (*for gain*) jew għat-tqassim (*for distribution*) jew għall-wiri f'post pubbliku jew f'post aċċessibbli għall-pubbliku (*for display in a public place or in a place accessible to the public).

L-artikolu 20 tal-Kodiċi Kriminali ma jirrikjedix li l-għemil in kwistjoni jkun fih innifsu għemil żieni (bħalma hu l-każ taħt l-artikolu 203 (1)); hu biżżejjed li l-att ikun tali li joffendi s-sens tad-deċenza. L-element intenzjonali f'dan ir-reat ikun sodisfatt jekk l-att offensiv tad-deċenza jkun volontarju, mingħajr mhu meħtieġ id-dolo speċifiku.

L-att li bih wieħed juri kotba jew stampi pornografiċi lil tfal taħt l-età hu att li joffendi l-pudur jew il-morali.

Il-Qorti:-

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba mill-Pulizija Esekuttiva kontra Andrew Bonnici talli: (1) fi Frar (ta' l-1995) fil-Qajjenza, Birżebbuġa, bla ordni skond il-liġi ta' awtorità kompetenti u barra mill-każijiet li fihom il-liġi tagħti s-setgħa lill-privat li jarresta lill-ħati, arresta, żamm jew issekwestra lil *persuna minorenni Winston Agius kontra l-volontà tiegħu u* għamillu offiża fuq il-persuna, bi ksur ta' l-artikoli 86 u 87 tal-Kap. 9; (2) talli fl-istess lok u ċirkostanzi, b'għemil żieni kkorrompa lil Winston Agius, minorenni b'theddid jew b'qerq, bi ksur ta' l-artikolu 203 (1) (b) tal-Kap. 9; (3) talli fl-istess lok u ċirkostanzi f'post pubbliku jew f'post espost għall-pubbliku, akkwista, żamma jew iċċirkola kotba pornografiċi jew oxxeni fost minorenni; u (4) talli fl-istess lok u ċirkostanzi offenda l-pudur jew il-morali b'għemil li sar f'post pubbliku jew f'lok espost għall-pubbliku;

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Maġistrati (Malta) tad-19 ta' Lulju, 1996, li permezz tagħha dik il-Qorti sabet lill-imsemmi Andrew Bonnici ħati skond l-imputazzjonijiet kollha dedotti kontra tiegħu u kkundannatu għall-piena ta' tliet snin u nofs priġunerija u multa ta' mitejn lira;

Rat ir-rikors ta' l-appell ta' l-imsemmi Andrew Bonnici, minnu ppreżentat fid-29 ta' Lulju, 1996, li permezz tiegħu talab ir-revoka ta' l-imsemmija sentenza;

Rat l-atti kollha tal-kawża; semgħet il-provi limitatament għall-piena, kif ukoll lid-difensuri tal-partijiet; ikkunsidrat:

Brevement il-fatti kienu dawn: F'ġurnata minnhom fi Frar ta' l-1995, waqt li tlett itfal subien - li l-etaijiet tagħhom kienu jvarjaw bejn it-tnax u t-tlettax-il sena - kienu qed jistadu, mar fuqhom l-appellant u, wara li għall-bidu beda jkellimhom fuq il-ħut u s-sajd, stedinhom imorru miegħu fejn il-van tiegħu fejn

hemmhekk lil tnejn minnhom beda jurihom kotba pornografiċi. Fl-istess ħin hu kkonvinċa lil wieħed minn dawn it-tfal sabiex imur miegħu f'dar abbandunata (jew li kienet qed tinbena) fil-viċinanzi, u hemmhekk ikkommetta atti ta' libidini kemm fil-presenza ta' dan it-tifel kif ukoll fuqu. Jirriżulta li wara din l-okkażjoni l-appellant mar ifittex f'diversi okkażjonijiet oħra lil dan it-tifel li kien ħa miegħu f'din id-dar, iżda jew ma sabux jew, meta ltaqa' miegħu, it-tifel dejjem sablu skuża biex ma jmurx miegħu;

L-aggravji ta' l-appellant ser jiġu kkunsidrati *seriatim*. L-ewwel aggravju jirrigwarda s-sejbien ta' ħtija skond l-ewwel imputazzjoni. Din l-imputazzjoni tipotizza r-reat ta' arrest, detenzjoni jew sekwestru illegali aggravat bl-offiża fuq il-persuna. Jidher li l-Ewwel Qorti rravviżat l-offiża fuq il-persuna (*bodily harm* fit-test Ingliż) skond il-paragrafu (ċ) ta' l-artikolu 87 tal-Kodiċi Kriminali fil-fatt li l-appellant <u>mess</u> it-tifel. Fil-fehma ta' din il-Qorti, din hi interpretazzjoni żbaljata tal-liġi. Bl-espressjoni "offiża fuq il-persuna" fl-imsemmi paragrafu, il-liġi qed tikkontempla offiża fis-sens ta' l-artikolu 214 tal-Kodiċi Kriminali, jiġifieri ħsara fil-ġisem jew fis-saħħa jew diżordni mentali. Is-sempliċi tokkamenti jew kuntatt fiżiku, anke jekk dawn jipperturbaw il-psike ta' dak li jkun, ma jammontawx per se għal offiża jew offiżi fuq il-persuna. Jidher li l-aggravju li, se mai, kellha takkuża lill-appellant bih il-prosekuzzjoni kien dak ikkontemplat fil-paragrafu (ġ) ta' l-artikolu 87 u ċjoè meta l-arrest, detenzjoni jew sekwestru illegali jsir "bħala mezz biex persuna tiġi mġiegħla tagħmel xi ħaġa jew toqgħod għal xi ħaġa li toffendi l-mistħija tas-sess ta' dik il-persuna". Dan, però, il-prosekuzzjoni ma għamlitux. Indipendentement, però, minn din l-aggravanti jew kwalifika għar-reat ta' arrest, detenzjoni jew sekwestru llegali, din il-Qorti ser takkolji l-aggravju ta' l-appellant li effettivament <u>ma kienx hemm arrest, detenzjoni jew sekwestru illegali fl-ewwel lok</u>. Mill-provi jirriżulta li t-tifel mar <u>minn rajh</u> ma' l-appellant

fid-dar (deskritta bħala "d-dar bit-twieqi blu"). għalkemm ċertament ukoll indott mil-lussurja għall-kotba li kien għadu kif urieh l-appellant. Huma telgħu fuq, fejn imbagħad sar dak li sar. F'ebda ħin, però, ma jista' jingħad li t-tifel kien f'dak il-post kontra l-volontà tiegħu, element essenzjali għar-reat in diżamina. Huwa veru li kif appena daħlu ġewwa d-dar, l-appellant għamel kantun fuq ġewwa tal-bieb li altrimenti ma kienx jissakkar. Però dan jidher li għamlu mhux biex iżomm lit-tifel ġewwa iżda, bħall-kartun li għamel ma' l-aperturi tal-gallerija, biex ħadd ma jkun jista' jidħol fuqhom u jara dak li kien qed isir hemm ġew. Għalkemm it-tifel jgħid li meta f'ħin minnhom l-appellant qallu biex jagħmel xi ħaġa hu (jiġifieri t-tifel) beża' iżda xorta għamel dak li qallu għax ra l-bieb magħluq bil-kantun, f'ebda ħin ma jirriżulta li t-tifel fisser lill-appellant li hu *ried jitlaq minn hemm u l-appellant, b'xi mod* jew ieħor, ma ħalliehx;

It-tieni aggravju ta' l-appellant hu, bażikament, fis-sens li ma jirriżultawx l-estremi kollha tar-reat ta' korruzzjoni ta' minorenni, u b'mod partikolari li ma jirriżultax li bħala fatt kien hemm il-korruzjoni. Dana l-aggravju hu infondat u jirrażenta l-fieragħ. Tifel ta' appena tlettax-il sena li jiġi espost għall-għemil li għamel l-appellant kemm fuqu nnifsu kif ukoll fuq il-persuna ta' l-istess tifel, ma jistax ma jiġix korrott, anke jekk forsi dak it-tifel ikun diġà jaf ċerti fatti tal-ħajja jew ikollu xi esperjenza sesswali. Altru esperjenza sesswali fil-kors normali *ta' l-iżvilupp fisjoloġiku ta' dak li jkun, u altru l-imposizzjoni* ta' sitwazzjonijiet, determinati minn għemil żieni, li manifestament jipproduċu leżjoni fl-integrità morali tal-minorenni. Kif din il-Qorti kellha diġà l-okkażjoni li tispjega fis-sentenza tagħha tat-8 ta' Jannar, 1996 fl-ismijiet **The Police *vs* Thomas Wiffen**:

"As to the requirement of actual defilement, this is obviously not something that can be measured with any known

scientific instrument, but it is something which has to be assessed by the prudent judge - the lay judge in the case of a trial by jury, the professional magistrate or judge in all other cases - taking into account all the circumstances of the case including in particular the age of the victim and the nature of the act or acts";

Ma hemmx dubbju ukoll li dana r-reat ta' korruzzjoni kien, f'dan il-każ, aggravat bil-qerq, fis-sens li l-appellant qarraq bit-tifel meta ħajru jmur miegħu evidentement taħt il-pretest biex ikomplu jaraw il-kotba;

It-tielet aggravju hu fis-sens li ma ġiex ippruvat li l-kotba kienu pornografiċi u li anqas ma jikkonfigura r-reat ikkontemplat fl-artikolu 208. Il-Qorti hi sodisfatta, però, li l-kotba li kellu l-appellant fil-karozza - u li ġew deskritti mit-tfal bħala li kellhom ħafna ritratti ta' nisa għarwenin - la kienu ta' natura xjentifika u lanqas artistika iżda kienu sempliċement pornografiċi. Dawn il-kotba, li minnhom l-appellant kellu xi ħamsa fil-karozza (ossia van) hu beda jurihom lil tnejn mit-tlett itfal aktar 'il fuq imsemmija, u dan waqt li hu kien bilqiegħda fil-van mentri t-tfal kienu barra però viċin tal-bieba li kienet miftuħa. L-artikolu 208 jikkontempla diversi ipotesijiet; fil-każ in diżamina ma jistax jingħad li b'dak li għamel l-appellant hu kien qed jiċċirkola (*put into circulation*, fit-test Ingliż tal-liġi) il-materjal pornografiku, però, ċertament kien <u>akkwista</u> u kien qiegħed <u>iżomm</u> dak il-materjal. Biex tali akkwist jew żamma jkun punibbli skond l-imsemmi artikolu 208, irid jirriżulta li l-materjal pronografiku jkun ġie akkwistat jew inżamm għall-wieħed mill-iskopijiet imsemmijin fl-istess artikolu, ċjoè għal qligħ (*for gain*) jew għat-tqassim (*for distribution*) jew għall-wiri f'post pubbliku jew f'post aċċessibbli għall-pubbliku (*for display in a public place or in a place accessible to the public*). Fil-każ in diżamina ma jistax jingħad li jirriżulta ppruvat li l-appellant kien qed iżomm dawn il-ħames kotba fil-van tiegħu

għal xi wieħed minn dawn l-iskopijiet għalkemm meta ġietu l-okkażjoni fil-fatt wera dawn il-kotba liż-żewġt itfal;

Ir-raba' aggravju hu fis-sens li ma ġiex ippruvat ir-reat ikkontemplat fl-artikolu 209 tal-Kodiċi Kriminali, u ċjoè r-reat ta' min joffendi l-pudur jew il-morali b'għemil li jsir f'lok pubbliku jew f'lok espost għall-pubbliku. Dan l-aggravju qed jiġi respint. L-artikolu 209 ma jirrikjedix li l-għemil in kwistjoni jkun fih innifsu għemil żieni (bħalma hu l-każ taħt l-artikolu 203 (1)), hu biżżejjed li l-att ikun tali li joffendi s-sens tad-deċenza (ara **Il-Pulizija *vs* Ferdinand Grima**, 7/11/49, Vol. XXXIII.IV.965). L-element intenzjonali f'dan ir-reat ikun sodisfatt jekk l-att offensiv tad-deċenza jkun volontarju, mingħajr ma hu meħtieġ id-dolo speċifiku. L-att li bih wieħed juri kotba jew stampi pornografiċi lil tfal taħt l-età hu att li joffendi l-pudur jew il-morali. Fil-każ in diżamina, dana l-att ċertament sar f'post pubbliku;

L-aħħar aggravju ta' l-appellant jirrigwarda l-piena. Din il-Qorti hi tal-fehma li dak li għamel l-appellant hu reat li ma jistax ħlief jitqies bħala reat gravi ħafna. Hu mhux biss ma ħasibhiex darbtejn biex jagħmel ħsara morali lil tfal żagħar bil-wiri ta' kotba pornografiċi, iżda mmanipola wieħed minnhom billi kkonvinċih imur miegħu f'post fejn hemm saru ukoll atti ta' libidini. Kif diġà ngħad aktar 'il fuq f'din is-sentenza, jirriżulta ukoll li wara din l-okkażjoni, l-appellant ipprova drabi oħra jagħmel kuntatt ma' wieħed mit-tfal probabbilment għax deherlu li kien *preda facile*. Il-każ ċertament jimmerita piena karċerarja. Mill-banda l-oħra ma hemm xejn x'jindika li l-appellant jippreżenta perikolu partikolari għall-futur. Il-Qorti ħadet in konsiderazzjoni ukoll l-ambjent familjari ta' l-appellent, inkluż il-fatt li hu u martu għandhom tifel, iż-żgħir, bi bżonnijiet speċjali - ċirkostanza din li jista' jkollha konnessjoni ma' l-aberrazzjoni ta' l-appellant manifestata minnu fil-każ in diżamina, aberrazzjoni li l-Qorti tittama li tista' tiġi korretta

b'għajnuna f'waqtha;

Għall-motivi premessi din il-Qorti tirriforma s-sentenza appellata billi tħassarha u tirevokaha f'dik il-parti fejn sabet lill-imsemmi Andrew Bonnici ħati skond l-ewwel u skond it-tielet imputazzjonijiet, mil-liema imputazzjonijiet qed tilliberah, kif ukoll tħassarha u tirrevokaha f'dik il-parti fejn ikkundannatu għall-piena ta' tliet snin u nofs priġunerija u multa ta' mitejn lira, u minflok tikkundannah għall-piena ta' sentejn priġunerija u tikkonferma s-sentenza appellata fil-bqija. U b'applikazzjoni ta' l-artikolu 28A tal-Kodiċi Kriminali, tordna li s-sentenza ta' sentejn priġunerija m'għandhiex tibda sseħħ ħlief jekk, matul il-perijodu ta' erba' snin mil-lum, hu jikkommetti reat ieħor li għalih hemm piena ta' priġunerija, u tordna ukoll a tenur ta' l-artikolu 28G ta' l-imsemmi Kodiċi, li l-ħati jkun taħt is-superviżjoni ta' l-uffiċjal tal-*probation* David Borg għaż-żmien tal-perijodu operattiv kollu, u għal dana l-fini qed tagħmel l-ordni infraskritt. Fl-aħħarnett il-Qorti spjegat lill-ħati bi kliem ċar ir-responsabbilità tiegħu kemm taħt l-artikolu 28B jekk huwa jikkommetti matul il-perijodu operattiv reat li għalih hemm piena ta' priġunerija kif l-effett ta' l-ordni ta' superviżjoni;

Il-Qorti tiġbed l-attenzjoni tar-reġistratur għas-subartikolu (8) ta' l-artikolu 28A tal-Kodiċi Kriminali u tordna ukoll: (1) id-divjet tal-pubblikazzjoni ta' l-isem jew ismijiet tal-minorenni involuti f'dan il-każ; (2) in-notifika immedjata fl-ordni infraskritt lill-uffiċjal sorveljanti.